

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ” – ДИМИТРОВГРАД

гр. Димитровград 6400, ул. „Д. Димов” №2, тел./факс: 0391 66270, E-mail: pslav@abv.bg,
Website: www.ppslaveikov.com

Мобилното приложение VEO и опита на един български директор

За мен е удоволствие да споделя опита си от участието в проект VEO-Европа и да коментирам как този проект се отрази на стила и начина на преподаване на колегите, които участваха в инициативата, как наученото повлия на техните технологични умения и самочувствие и как това мобилно приложение би могло да бъде полезно за професионалното развитие и квалификация на българските учители.

VEO Европа е двугодишен проект по „Стратегически партньорства“ на Ключова дейност 2 по програма Еразъм+ на Европейската комисия, чиято цел е да подобри качеството на учене и преподаване чрез използване на мобилно приложение за видео-подпомогнато наблюдение (VEO) и да подпомогне обучението на новопостъпили учители и продължаващото им професионално развитие. Приложението е инструмент, който подпомага учителите да подобрят наблюдаването и оценяването на учениците, както и да използват приложението за подобряване на резултатите.

Проектът се ръководи от Университета Нюкасъл в Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия с участието на пет партньорски организации: edEUcation Ltd., гр. Ричмънд в Обединеното кралство, Педагогически Университет в гр. Карлсруе, Германия, Университета Лапландия в гр. Рованиemi, Финландия, Университета Хаджеттепе в гр. Анкара, Турция и Регионално управление на образованието в гр. Хасково, България.

ОУ „Пенчо Славейков“, гр. Димитровград е едно от четирите базови училища от Хасковска област, които съдействат за апробирането на приложението в реална работна среда. Учителите, участващи в проекта VEO са: Снежана Ангелова – учител по БЕЛ, директор, Теодора Господинова – учител по география и икономика, Красимира Илиева – главен учител по информационни технологии, Петя Йорданова – главен учител в начален етап, Милена Русева – старши учител начален етап и Диляна Гочева – старши учител по английски и немски език. Всички учители направиха свои профили в платформата, заснеха уроци и автобиографични видеа и ги качиха в портала за обмен на данни между всички участници в проекта.

Като всяко ново нещо, което се апробира в училищна среда, това също изглеждаше неприложимо и трудоемко. Въпреки първоначалния дискомфорт, колегите преминаха серия от обучения, които им представиха функционалностите на приложението и неговите ползи в различни сфери на живота като образование, медицина и бизнес. Дискомфортът се превърна в положителна емоция и колегите решиха да представят приложението на учениците и техните родители. Работата с приложението в учебните часове се оказа ефективна и доведе до добри резултати, които показаха, че новите технологии са приложими в съвременната класна стая. Учениците бързо преодоляват първоначалния дискомфорт от това, че са заснемани и се включват с ентузиазъм в дейностите в учебния час. Видео подпомогнатото наблюдение дава възможност за споделяне на добри практики между учителите по предметни колегии и в цялото училище и се превърна в ефективен инструмент за продължаващо кариерно развитие на учителите, както и развиване на менторството към младите и новоназначените учители.

Мобилното приложение може да бъде свалено на iPad и позволява да бъдат записвани уроци и части от уроци с цел подобряване на качеството на учене и преподаване и обмен на добри практики между колеги. Проектът е ценен за професионалното развитие на учителите, защото дава възможност на всички участници да получат реална обратна връзка, наблюдавайки сами своите уроци на запис, както и уроците на своите колеги. Проектът позволява участниците в него да маркират определени моменти в обучителния процес с тагове (отметки) и да се връщат на тях за разискване с колеги, да извличат полезна статистика за записите, както и сами да създават набори от тагове съобразно спецификата на преподаване. В процеса на работа по този проект, колегите преодоляха първоначалния страх от новото, излязоха от зоната си на комфорт и стъпка по стъпка започнаха да изграждат стратегии за успешна и индивидуална рефлексия на три нива - наблюдение, маркиране и обратна връзка. Понятието „обратна връзка“ се използва по отношение на всякакви коментари, направени след наблюдението на урока, включително съвети, похвали и оценка. Обратната връзка е и информация за това доколко резултатни са усилията ни за постигането на определена цел. Обратната информация се извлича от непосредствени наблюдения на урока, дава се от колега или учител-ментор. Полезната обратна връзка е обвързана с целта, тя е осезаема и прозрачна, изпълнима е, предоставена е дружелюбно - конкретно и персонализирано, своевременно. Ефективната обратна връзка налага учителят да сподели каква е целта, да предприема действия за постигането и да получава информация за действията си, които имат отношение към целта.

Тези, които представят урока, могат успешно да подобрят качеството на преподаването си, само ако обратната информация, която им се подава, е устойчива, точна и надеждна. Записите на уроците, маркирани от колеги или ментори, ни помогнаха да осъзнаем поведението, които не отчитаме в хода на работата си. От такива записи се учим да търсим информация, която трудно се поддава на наблюдение, но е от изключителна важност. Тази практика оказва преобразяващо въздействие върху учителите, когато започнахме с нея. Понятията, които ни се струваха кристално ясни, докато преподавахме, на запис понякога звучаха неразбираемо и направо объркващо, като това се долавяше и в множеството озадачени погледи, отправени от учениците, които ние сме пропуснали да уловим в онзи момент.

Едно от най-важните преимущества на видео-подпомогнатото наблюдение с това мобилно приложение, е че предоставя възможност обратната връзка да бъде подкрепена с доказателства. Дори да е конкретна и прецизна в очите на експертите, обратната връзка няма особена стойност, ако този, към когото е насочена, не може да я разбере или тя надхвърля неговите възможности. Колегите, работещи по проекта, избраха една много интересна стратегия за работа, а именно да се фокусират върху добрите практики и позитивните страни в уроците си, които да споделят с колектива.

За да ни бъде полезна, обратната връзка трябва да бъде последователна. Ясно е, че тези, които изпълняват някаква задача или вършат определена работа, могат успешно да подобрят качеството на изпълнението си, само ако обратната информация, която им се подава, е устойчива, точна и надеждна. В образованието това означава, че учителите и учениците трябва да са на едно мнение относно това, какво представлява качествена работа. Учителите, работещи по проекта VEO преглеждат работата на учениците, като с времето стават все по-систематични и последователни и дават обосновка на оценките си с единни критерии, които се подкрепят от опорни образци или работно изпълнение. В по-широк план, ако искаме да има полза от обратната

връзка между връстници, то учениците трябва да бъдат системно обучавани по същия начин, както се обучават учителите, като се използват същите примери и критерии за оценяване.

„Да, но няма време!“

Вечното учителско оплакване, че няма време за такава обратна връзка, е напълно разбираемо, но липсата на време за даване на обратна връзка и извеждането на ползите от нея, всъщност означава, че нямаме време, за да провокираме процес на ефективно учене. Както все повече се убеждаваме, изследванията сочат, че комбинацията от по-малко преподаване и повече обратна връзка е ключова за повишаване качеството на учене.

Така че нашият съвет към всички учители е: Не се страхувайте от технологиите! Не се притеснявайте да бъдете наблюдавани! Опитайте! По-малко преподаване, повече обратна връзка. Обратната връзка дава информация относно осъществения напредък по посока на определена цел. Тя оказва едно от най-съществените влияния върху качеството на изпълнението.

Снежана Ангелова,
Директор
на ОУ „Пенчо Славейков“
гр. Димитровград